

Yaşanabilir Bir Dünya ve Yaşanabilir Bir Türkiye Özlem ve Amacı, 5 Haziran Dünya Çevre Gününde Sürüyor

Basına ve Kamuoyuna
5 Haziran 2006

*Yaşanabilir Bir Dünya ve Yaşanabilir Bir Türkiye
Özlem ve Amacı, 5 Haziran Dünya Çevre Gününde Sürüyor
Sanayileşme ile Çevre Politikaları Arasında Uyum Mümkündür
Dünyanın Ekolojik Dengelerinin Sarsılmasının Faturası Sanayileşmeye Değil, Yanlış Sanayi ve Çevre Politikalarına
Çıkarılmalıdır.*

İnsanların sağlıklı, temiz bir çevre ve doğada yaşamalarının en temel ve doğal hakları olduğu, çevreye duyarlılığın, insan türü ve dolayısıyla insan sağlığına duyarlılıkla eşdeğer olduğu bilinmektedir. Ancak sermaye egemenliği ve azami kâr güdüsünün, çevre-doğa-insan ilişkilerinin karşısına çıkan en önemli engel olduğu öncelikle tesbit edilmelidir. Bu bağlamda silahlanmanın olduğu nükleer boyutlar, savaşlar ve yeryüzü ile evrenin evrimine özgü sorunlardan dolayı zaten sınırlı kaynaklara sahip olan dünyamızın ekolojik dengelerinin sarsıldığı gözlenmektedir. İzlenen yanlış sanayi politikaları bu çerçeveye oturmakta; insan ile tüm canlı ve cansız doğa, büyük bir kirlenme, bozulma sürecini yaşamakta; insan yaşamı ve dünya eko sistemi tehlikeye girmektedir.

Çevre sorunlarının başında gelen atmosferdeki karbondioksit oranının artışının sebep olduğu küresel ısınma, ozon tabakasındaki deliğin büyümesi ve meydana gelen iklim değişiklikleri sonucu dünyanın kimi yerlerinde kuraklık yaygınlaşırken kimi bölgelerinin sel altında kalma tehlikesi bulunmakta, cilt kanseri artışı tehlikesi yaşanmakta, nükleer kirlilik, endüstriyel kirlilik, sulardaki yaşamın zarar görmesi, su kaynaklarının aşırı kullanımı ve kirlenmesi, ormansızlaşma, tarım alanlarındaki verimliliğin azalması, çarpık ve sağlıksız kentleşmenin, ranta dayalı plansız yapılaşma su ve kanalizasyon ile kentlerin çöp sorunu, gürültü kirliliği gibi sorunlarla karşı karşıya bulunmaktayız.

Sermaye çevrelerinin daha fazla kâr amacıyla insan sağlığını ve çevreyi yok saymasının doğa tahribatı daha da derinleşmekte; doğal kaynaklarımız yabancı sermayenin yağmasına bırakılmaktadır. Çevre sorunlarına ilişkin denetim ve yaptırım eksikliği; ülke zenginliklerinin, ormanlar ve hazine arazilerinin talana açılmasına, yağışların sel felaketlerine, depremlerin katliama, çöp yığınlarının patlamalara dönüşmesine

neden olmaktadır. Aynı nedenlerle ülkemizin tatlı su kaynakları korunamamakta, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımız kirlenmekte, nüfusumuzun ancak üçte birine arıtılmış su verilebilmektedir. Bu sorunlar doğal, kültürel, toplumsal ve tarihi değerlerimizin yok edilmesine dek varmaktadır.

Sanayileşme ve kalkınma, artık çevre politikalarıyla doğrudan ilişkilendirilmiş bir uğraş ve amaçtır. Başka türlü insanca bir yaşam geliştirmek imkanı bulunmamaktadır. Zira ancak böylece, teknoloji-sanayileşme ve çevre politikaları arasında bir uyum kurulabilecektir.

Sanayileşme, sanayinin hızlı ve kesintisiz gelişimini dile getiren tarihsel ekonomik hareket olarak, kalkınma ve çevre ile bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. Zira sanayileşme salt iktisadi bir süreç değil, aynı zamanda toplumsal bir durum ve tarihsel bir süreçtir de.

Bu nedenle çevre yönetimi ile bütünlüklü bir planlamaya yönelinmeli; üniversiteler, meslek odaları ve ilgili tüm kesimlerin katılımları ile ulusal sanayi, enerji ve ulusal çevre politikaları oluşturulmalı; çevrenin ve doğal hayatın korunmasına ilişkin gerekli araştırma ve planlamalar yapılmalı; tarım alanlarına sanayi tesisleri kurulmamalı, çarpık kentleşme ve kıyı yağmalanmasının önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm proje ve teknolojileri kullanılmalıdır.

Son olarak, Odamızın yeni çalışma döneminde, bölgesel sanayileşme ve çevre kongrelerini yaygınlaştırarak, gerekli toplumsal bilinçlenmeye katkı koymayı sürdüreceğini kamuoyuna duyurmak istiyoruz.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi
Ali Ekber ÇAKAR**

Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, TBMM Gündeminde Bulunan, “2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”na İlişkin, TBMM İçişleri Komisyonu ve Milletvekillerine Bir Mektup Gönderdi.

MMO Başkanının Milletvekillerine gönderdiği değişiklik önerileri aşağıda basın yayın kuruluşları ve kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

**TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI’NIN
933 SIRA NO VE 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU’NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI’NA
İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ**

Bilindiği üzere 933 Sıra Nolu, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı TBMM gündemindedir.

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, TBMM İçişleri Komisyonu ve Milletvekillerine dün gönderdiği mektupta, söz konusu Kanun Tasarısının genel gerekçe bölümünde belirtilen, “20 yıldır yürürlükte bulunan 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nda ülkemizin şartları, günün ihtiyaçları, gelişen teknoloji, sürücü ve personel sayısı ile uygulamada görülen eksik ve sorunların giderilmesi gerektiği” düşüncesini paylaştıklarını belirterek şöyle devam etti:

“Ancak Odamız komisyonları tarafından yapılan değerlendirmelerde, Tasarının uzmanlık ve çalışma alanımız kapsamındaki teknik konularda eksiklik içerdiği tespit edilmiştir. Eksikliklerin giderilerek bütünlüklü bir Kanun’un oluşumu amacıyla yönelik olarak Kanun Tasarısı’na ilişkin önerilerimizi destekleyerek TBMM gündemine taşıyacağınız inancıyla söz konusu görüş ve önerileri gerekçeleriyle birlikte bilgilerinize arz eder, göstereceğiniz duyarlılık için şimdiden teşekkür ederiz.”

Mevcut Tasarıda Değişiklik Önerileri

Değişiklik Önerisi 1: Kanun Tasarısının 1. maddesinde 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3. maddesinde tanım değişiklikleri ve ek tanımlar getiren bu maddeye aşağıdaki tanımların eklenerek tasarının 1. maddesinin 1. fıkrasının aşağıdaki şekilde yeniden

düzenlenmesi ve Tırmanma Şeritli Karayolu tanımından sonra gelmek üzere “LPG / CNG Yakıt Sistemli Motorlu Taşıt”, “Otogaz Bayii” tanımlarının aşağıdaki şekliyle eklenmesi önerilmektedir.

13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan “Erişme kontrollü karayolu (otoyol-ekspresyol)”, “Anayol”, “Tali yol”, “Ayırıcı”, “Otomobil”, “Minibüs”, “Otobüs”, “Özel amaçlı taşıt”, “Motorlu bisiklet”, “İş makineleri”, ve “Geçiş hakkı” tanımları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye “Taksi”, “Tarım veya orman traktörleri”, “Dönel kavşak”, “Kontrolsüz kavşak”, “Tırmanma şeritli karayolu”, “LPG / CNG Yakıt Sistemli Motorlu Taşıt”, “Otogaz Bayii:” tanımları eklenmiştir.

“LPG / CNG Yakıt Sistemli Motorlu Taşıt”: Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG) ve Sıkıştırılmış Doğal Gaz (CNG) alternatif olarak kullanılmak üzere yakıt sisteminde münferit veya seri olarak dönüşümü gerçekleştirilmiş motorlu araçtır.”

Gerekçe: Tasarının genel gerekçe bölümünde de belirtildiği üzere yaklaşık 20 yıldır yürürlükte bulunan 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun ülkemizin şartlarına, günün ihtiyaçlarına, gelişen teknolojiye bağlı araçlarda alternatif uygulamalarını da kapsayacak şekilde düzenlenmesinde toplumun can, mal ve çevre güvenliği açısından yarar görülmektedir.

Özellikle 1995 yılından bugüne gerek ekonomik olması gerekse hava kalitesinin korunmasına olumlu etkileri nedeniyle LPG Yakıt Sistemli Motorlu Taşıtların kullanımlarında önemli artış meydana gelmiştir.

Bugün ülkemizde mevcut motorlu taşıtların yaklaşık yüzde 15'ini oluşturan 1.500.000 aracın LPG Yakıt Sistemli olduğu bilinmektedir.

Kanunun Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun 1958 Cenevre Anlaşması çerçevesinde yayımlanan LPG dönüşümlerinde ECE-R67 Regülasyonunda, CNG dönüşümlerinde ise CNG ile ilgili Regülasyonda belirtilen emniyet ve teknik esasları içine alan AB Teknik Mevzuatıyla uyumlaştırılması amacıyla bu tanımın eklenmesi öngörülmektedir.

“Otogaz Bayii : Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG) ve/veya Sıkıştırılmış Doğal Gaz (CNG) Otogaz İstasyonları işleten gerçek veya tüzel kişi.”

Gerekçe: Gerekçe 1 a'da belirtilen gelişmeler sonucunda şu anda piyasada yılda ortalama 4 milyon ton tüketilen LPG'nin yüzde 37'sinin “Otogaz” adıyla motorlu taşıtlarda kullanıldığı ve bu bayilerin sayısının yaklaşık 4000 olduğu bilinmektedir. Önümüzdeki yıllarda sıkıştırılmış doğal gaz kullanımında olası artışlara bağlı otogaz istasyonlarının CNG ikmali de yapacağı bilinmektedir.

Otogaz bayilerinin Otogaz ikmalini yapabileceği motorlu taşıtların güvenli kullanımına ilişkin düzenleme gereksinimi nedeniyle kanunun bu maddesinde öneri ek tanıma yer verilmiştir.

Değişiklik Önerisi 2: Tasarının 2. Maddesi İle 2918 Sayılı Kanunun 4. maddesinin ikinci paragrafının aşağıdaki şekilde değiştirilerek tasarının 4. maddesinin yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

“Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu, İçişleri Bakanının; görevlendirilmesi halinde İçişleri bakanlığı Müsteşarının başkanlığında Adalet, İçişleri, Maliye, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Ulaştırma, Sanayi ve Ticaret, Çevre ve Orman Bakanlıklarının Müste-

şarları veya ilgili Genel Müdürler, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, nüfusu 2.000.000'ü geçen Büyükşehir Belediyelerinin temsilcileri, Trafik Hizmetleri Başkanı, trafikle ilgili üniversitelerin, vakıfların, derneklerin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından İçişleri Bakanlığınca belirlenecek birer temsilciden oluşur. Üniversite vakıf dernek ve meslek kuruluşu temsilcilerinin sayısı beşi geçemez”

Gerekçe 2: Tasarıda yapılan düzenleme ile Karayolları Trafik Güvenliği Kurumuna Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün birer temsilcisi ile Büyükşehir Belediye Temsilcilerinin ve Trafik Uygulama ve Denetleme Dairesi Başkanının Katılımına imkan sağlanmıştır. Ayrıca ülkemizde bu konuda çalışan birçok kamu ve kamu kurumu niteliğinde kuruluş ve sivil toplum örgütü (Dernek, meslek odası vb.) vardır. “Trafik Güvenliği” gibi ülkemiz ve toplumun bütününe ilgilendiren bir konuda bilimsel ve teknik gelişmelerin gecikmeksizin uygulamaya yansıtılabilmesi gerekmektedir. Trafik Güvenliğinin Mühendislik hizmeti ile sağlanacağı düşünülerek 2918 sayılı Kanunda yer alan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin Karayolları Trafik Güvenliği Kurulundan çıkarılmaması gerektiği düşünülmektedir. Değişiklik bu amaca yönelik olarak önerilmektedir.

Değişiklik Önerisi 3: Kanun Tasarısının 32 maddesiyle yapılan düzenleme ile mevcut 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının 83. maddesinin 3. fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.

Yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarının tespiti ve kusur değerlendirme işlemleri, Türkiye Sigorta Reasürans Şirketler Birliği veya yetki vereceği gerçek veya tüzel kişiler tarafından yerine getirilir. Bu görevin yerine getirilmesi için, Birlik nezdinde, Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü ile İçişleri Bakanlığından en az daire başkanı seviyesinde birer üye ile Birliği temsilen en az genel sekreter yardımcısı seviyesinde bir üyeden oluşan bir yönetim komitesi

oluşturulur. Trafik kazalarının tespiti ve kusur değerlendirme işlemlerini yapacak olan kişilerin TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından mesleki yeterliliği belgelendirilmiş Makina Mühendisi olması şarttır.

Kazaya karışan taraflar arasında düzenlenecek tutanaklar veya formlar da, kaza tespit tutanağı yerine geçer ve bunların değerlendirilmesi kazaya karışan araçların bağlı olduğu sigorta kuruluşlarınca yapılır. Bu kişiler veya trafik zabıtası kaza yerinde iz ve delil toplayabilirler ve sürücülerin alkol durumunu teknik cihazla tespit edebilirler.

Ancak gecikmenin mahsurlu olduğu veya Kazaya karışan sürücülerin kendi aralarında anlaşamamaları ve tutanak düzenlemekten kaçınmaları halinde, kazaya ilişkin tutanak trafik zabıtasınca, trafik zabıtasının bulunmaması halinde genel zabıta tarafından düzenlenir. Bu tip kazalarda fiilin başka bir suç oluşturmaması halinde adli kovuşturma yapılmaz. Kazalarda ilgili tespit edilen bilgiler derlenerek istatistiki dökümler halinde sorumluluk bölgelerine göre Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığına veya Jandarma Genel Komutanlığına bildirilir. Bu madde hükmünün uygulanmasına ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.

Gerekçe 3: Trafik kazalarının tespiti ve kusur değerlendirme işlemlerinin uzmanlık alanı kapsamında ve Trafik kazalarının rekonstrüksiyonu konusunda mesleki eğitim almış ve mesleki yeterlilikleri ilgili meslek odasınca belgelendirilmiş Makina Mühendislerince yapılması, Mahkemelerin maddi gerçeklere bilimsel ve objektif ulaşma zemini yaratacaktır. Bu nedenle anılan değişiklik önerilmektedir.

Mevcut Tasarıya Ek Öneri

Değişiklik Önerisi 4: Tasarının 6. Maddesi ile yapılan düzenlemede 2918 Sayılı Kanunun 10. maddesinin b bendinde yer alan "Belediyenin Diğer görev ve yetkileri" bölümündeki görev ve yetkiler arasına aşağıdaki

cümlenin 12. fıkra olarak eklenmesi önerilmektedir.

"12: Otogaz bayilerinin, yakıt sistemi dönüşümlerini Motorlu Araç Trafik Tescil Belgesine kayıt ettirmiş olan, TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) Makina Mühendisleri Odasınca düzenlenen Montaj Tesbit Raporu ve Gaz Sızdırmazlık Raporu bulunan LPG / CNG Yakıt Sistemli Motorlu Taşıtlara gaz ikmalini yapmalarına yönelik gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve denetlemek. Bu madde hükümlerine aykırı hareket eden Otogaz Bayileri 2.571 YTL para cezası ile cezalandırılır."

Gerekçe 4: Yapılan ek düzenleme ile ülkemizde resmi kayıtlara göre yaklaşık 1 milyon civarında bulunan ancak Trafik Tescil Belgesine yakıt sistemi dönüşümlerini işletmeyen motorlu taşıtlarla birlikte yaklaşık 1,5 milyon civarında olduğu öngörülen başta LPG'li araçların ve gelecekte kullanımında artış beklenen CNG'li araçların ilgili teknik mevzuat ve güvenlik kurallarına uygun dönüşümlerinin sağlanarak kayıt altına alınması ve bu niteliklere sahip olmayan mevcut araçların iyileştirilmesinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Böylece son günlerde basın ve kamuoyuna yansıyan LPG'li araçların neden olduğu can alıcı kazaların önlenmesi amacıyla denetim zincirinin tamamlanması amaçlanmıştır. Ticari kaygılarla Otogaz İstasyonlarına gelen her araca "Ben LPG / CNG satırım, sonrasını bilmem" anlayışının önünün kesilmesi ve bu konuda denetim mekanizmalarının artırılması hedeflenmiştir.

Öneri Maddede ayrıca Tescil Belgesiz, Montaj ve Sızdırmazlık Raporu bulunmayan araçlara LPG / CNG ikmali ihlallerinin önlenmesi için Cezai Mueyyide getirilmiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Emin KORAMAZ

36. YILDÖNÜMÜNDE 15-16 HAZİRAN'I ANIYORUZ

Odamız, 15-16 Haziranlardan bugünlere uzanan sürece dikkat çekmekte çalışanların sendikal örgütlülüklerinin ve sosyal hakların geliştirilmesi gerektiğine inanmakta; işçi sınıfı ve Türkiye toplumsal mücadeleler tarihinde kilometre taşı olma özelliği taşıyan 15-16 Haziran direnişini bir kez daha selamlamaktadır.

Basına ve Kamuoyuna
14 Haziran 2006

Türkiye’de, gecikmeli olarak ancak 1963’te yasalaşan sendika, toplu sözleşme ve grevlere ilişkin yasalar kısa bir süre sonra budanmak istenmiştir. 1965’lerden sonra Türkiye’de, Anayasa değiştirilmek istenmiş, petrol ve yabancı sermayeyi teşvik yasalarının yeni yorum ve uygulamaları gündeme gelmiş, TRT ve üniversitelerin özerkliği ortadan kaldırılmak istenmiş, toprak reformu istemlerine karşı şiddete başvurulmuş, işçi hakları gasp edilmek istenmiştir. Kanlı Pazar’dan 15–16 Haziran’da işçilere sıkılan kurşunlara dek birçok olay bu gelişmelerle iç içe bir şekilde yaşanmıştır. 15–16 Haziran’ın öngününde bir yandan 12 Mart darbesinin hazırlıkları yapılmış, diğer yandan 274 ve 275 Sayılı Sendikalar, Toplu Sözleşme ve Grev Yasalarında değişiklikler yapılması yoluyla DİSK’in tasfiyesi amaçlanmıştır. Bu amaçla gündeme getirilen tasarı, daha TBMM’de görüşülmeye başlanmadan önce, Çalışma Bakanı Seyfi ÖZTÜRK, “Çok yakında DİSK’in canına ot tıkayacağız” diyerek, yasa değişikliğinden bekleneni açıkça dile getirmişti. Bu gelişmelere karşı işçilerin verdikleri tepki tasarının Anayasaya aykırılığını dile getiriyor ve “DİSK kapatılmaz” sloganları ile 168 fabrika ve 150 bine yakın işçiyi kapsayan bir direnişte somutlanıyordu. İşçilere karşı uygulanan şiddet sonucunda ise 3 işçi hayatını kaybetti, 200’den fazla kişi yaralandı ve 16 Haziran 1970 günü sıkıyönetim ilan edildi. 12 Mart 1971’in habercisi olan ve 3 ay süren sıkıyönetim sonunda 5 bini aşkın işçi işlerinden atıldılar. DİSK yöneticileri açılan davalarından beraat ettiler. Söz konusu yasa değişikliklerini içeren hükümler, 2 yıl sonra Anayasa Mahkemesince Anayasaya aykırı bulunarak iptal edildi.

Ancak sendikal ve sosyal haklara yönelik saldırılar sürmüş ve 12 Eylül askeri darbesi ile çalışanların en temel

hakkı olan örgütlenme, toplu sözleşme ve grevle ilgili sendikal haklar alanı düzenlenmiş, egemen çevreler nihayet muratlarına ermişlerdir. 12 Eylül darbesinin ürünü olan çalışma yasaları örgütlenme özgürlüğünü engellemekte, toplu sözleşme ve grev hakkını çığnemektedir. On binlerce işçi sendikalaştıkları için işten atılmıştır. İşkolu ve işletme barajlarıyla sendikaların eli kolu bağlanmaktadır. Toplu sözleşme yetki işlemleri yıllarca süren davalara konu olmaktadır. Grev hakkı fiilen engellenmektedir. Öyle ki, ILO Türkiye’de sendikal hakların çığnendiğini ve yasaların mutlaka değişmesi gerektiğini söylemektedir.

1980 sonrasında yeniden yapılandırılan Türkiye bugün IMF, DB, DTÖ yasalarıyla yönetilmektedir. Sendikal yaşamdan, sağlık, sosyal güvenlik ve eğitime, gelir dağılımından vergi adaletsizliğine; kamu işletmelerinin özelleştirilmesinden taşeronlaştırmaya, sendikasızlaştırmaya, kuralsız/esnek çalışmaya dek toplum ve çalışma yaşamı çok yönlü bir şekilde sosyal öğelerden arındırılmaktadır.

Bu tablo işsizi, işçiyi, öğrenciyi, mühendisi, doktoru, emekli ile herkesi yaşamı boyunca etkileyecek sonuçlar üretmektedir. Bu nedenle Odamız, 15–16 Haziran’lardan bugünlere uzanan sürece dikkat çekmekte çalışanların sendikal örgütlülüklerinin ve sosyal hakların geliştirilmesi gerektiğine inanmakta; işçi sınıfı ve Türkiye toplumsal mücadeleler tarihinde kilometre taşı olma özelliği taşıyan 15–16 Haziran direnişini bir kez daha selamlamaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi
Ali Ekber ÇAKAR

**“21 HAZİRAN DÜNYA GÜNEŞ GÜNÜ” DOLAYISIYLA,
GÜNEŞ ENERJİSİ DAHİL YENİ VE YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ
KULLANIMINA İLİŞKİN POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMESİ GEREKMEKTEDİR**

**Basına ve Kamuoyuna
20 Haziran 2006**

Türkiye'nin enerji sorunu, teknolojisi ve yakıtı tamamen dışa bağımlı, atık sorunu çözülmemiş, çalıştırılması bir dizi teknolojik riskler içeren nükleer santraller ile değil, yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık veren, ulusal ve kamusal çıkarları gözetilen enerji politikalarıyla çözülebilecektir.

Güneş enerjisi, Türkiye'de yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları içinde en yüksek potansiyele sahip enerji kaynağı olarak değerlendirilmeyi beklemektedir.

21 Haziran kuzey yarım kürede güneş ışığından en uzun yararlanan gün olması itibarıyla Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu (ISES) tarafından “Dünya Güneş Günü” olarak ilan edilmiş ve bu çerçevede dünyada çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, enerji politikaları ile yerli, yeni ve yenilenebilir enerji politikalarının oluşturulmasına yönelik çok yönlü çalışmalar yürütmekte, bu kapsamda “Doğal Gaz ve Enerji Yönetimi Kongresi”, “Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları/ Enerji Yönetimi Sempozyumu” ile “Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu”nu düzenlemekte, 2007 yılında bu etkinliklerin yeniden yapılmasını planlamakta; bu konularda raporlar yayınlamakta; yasama süreçlerine yönelik çalışmalarda bulunmakta ve Meslek İçi Eğitim Merkezleri kanalıyla Jeotermal Enerji Uygulamaları, Güneş Enerjisi Sistemleri, Isı Yalıtımı ve Enerji Yönetimi ile Doğal Gaz konularında kurs ve seminerler düzenleyerek belgelendirme faaliyetleri de yapmaktadır.

**Enerjide Dışa Bağımlılık Çok Yüksek
Düzeydedir**

Ülkemiz, yıllardır izlenen ulusal ve kamusal çıkarları gözetmeyen, yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kay-

naklarını yeterince değerlendirmeyen, planlamayı yok sayan, dışa bağımlı enerji politikalarının olumsuz sonuçlarıyla karşı karşıyadır. Enerji sektörü günlük ve kısa vadeli politikalarla dışa bağımlı kılınmakta; pahalı, süreksiz ve ithal enerji kaynakları kullanılmakta ve enerjide dışa bağımlılık oranının % 72'lere ulaşmaktadır.

Türkiye'nin enerji tüketiminde hidrolik dahil yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payı ise bugün ancak % 12 düzeyindedir.

2004 yılında 67,8 Milyon Ton Eşdeğer Petrol-MTEP olarak gerçekleşen Türkiye toplam enerji ithalatı, toplam enerji arzının % 72'sini oluşturmaktadır. 2004'te Türkiye'nin ihracat gelirlerinin % 23'ü enerji ithali için harcanmış; 2005 yılında ise artarak % 28,94'e ulaşmıştır.

Güneş Enerjisi ve Türkiye

Dünyadaki enerji türlerinin kökeni olarak güneş enerjisi gösterilmekte, diğer enerjiler güneş enerjisi kökenli “dönüşüm enerjileri” olarak tanımlanmakta ve bütün yenilenebilir enerjiler ve hatta fosil yakıtlar enerjilerini güneşten almaktadırlar.

Güneş enerjisi, güneşten gelen ve yeryüzünde 0-1.1-00 W/m² değerlerinde bir ısı etkisi yaratan yenilenebilir bir enerjidir. Bu enerji ile ısıtmadan soğutmaya çok farklı ısı etkisinin kullanıldığı uygulamalar ve değişik teknolojiler ile elektrik enerjisi üretimi de gerçekleştirilebilmektedir.

Güneş enerjili sistemlerin dizaynı ve optimizasyonu için tüm güneş ışınımı değerleri gereklidir. Başlıca yenilenebilir enerji kaynağı olan güneş enerjisi, güneş enerjili su ısıtıcılarında, hububat kurutucularında, güneş fırınlarında ve ocaklarında, odun kurutul-

masında, binaların soğutma ve ısıtma sistemlerinde, fotovoltaiik pillerde kullanılabilecek alternatif bir enerji kaynağıdır.

Güneş enerjisinin teknik olarak değerlendirilmesi güneş pilleri ve güneş kolektörleriyle gerçekleşmektedir. Fakat güneş pillerinin pahalı oluşundan dolayı kullanımı bugün için çok yaygın değildir. Fotovoltaiik (PV) hücreler gürültüsüz, çevreyi kirletmeden, herhangi bir hareket eden mekanizmaya ihtiyaç duymadan güneş enerjisini direkt olarak elektrik enerjisine çeviren sistemlerdir. PV hücreler hesap makinalarında, saatlerde, uydularda, aydınlatmada ve küçük aletlerin çalıştırılmasında yaygın olarak kullanılır. PV hücreler elektrik enerjisi iletim hattı bulunmayan ya da uzak olan yerlerde evlerin hatta köylerin, çiftlik evlerinin, su pompalarının, çeşitli aletlerin uzaktan kumandasında da kullanılmaktadır.

Bu bilgilerin toplum bilincine yerleştirilmesi önem taşımaktadır.

EİEİ Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynakları potansiyeli;
Hidrolik 7,5 MTEP–Milyon Ton Eşdeğer Petrol (Ekonomik Potansiyel)
Rüzgar 19,0 MTEP (Teknik Potansiyel), >2,5 MTEP (Ekonomik)
Jeotermal 5,5 MTEP (Teknik Potansiyel)
Güneş 80,0 MTEP (Teknik Potansiyel)
Biyokütle 6,0 MTEP (Teknik Potansiyel)
olarak belirlenmiştir. Görüldüğü gibi güneş enerjisi yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları içinde en yüksek potansiyele sahiptir.

Türkiye güneş enerjisi yönünden oldukça zengin bir ülkedir. Türkiye'nin ortalama yıllık toplam güneşlenme süresinin 2.640 saat (günde 7,2 saat), ortalama toplam ışınım şiddetinin 1.311 KWh/m²-yıl (günlük toplam 3,6 KWh/m²-gün) olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye güneş kuşağı içerisinde bulunan bir ülke olup, güneş enerjisince zengindir. Bölgelere göre yıllık toplam güneşlenme süresi 2.993–1.971 Bir Yıla Karşılık Gelen Saat–h/yıl arasında değişirken, enerji yoğunlu-

ğu 1.460–1.120 Kilowattsaat–KWh/m²-yıl sınırlarındadır. Türkiye'nin tüm yüzeyine karşılık gelen güneş gücü, brüt olarak 111.500 Gigawatt–GW kadardır.

Türkiye ısısal güneş enerjisi üretimi açısından Çin, ABD ve Japonya'dan sonra dünya dördüncüsü durumundadır. Yıllık 5.690 MWh'lik ısısal güneş enerjisi üretim kapasitesi ile de Avrupa'nın ilk sırasında yer almaktadır.

Ancak ülkemiz, yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile enerji ihtiyacının önemli bir kısmını karşılayabilecek bir potansiyele sahip olmasına karşın bu kaynaklar ya hiç kullanılmamakta ya da potansiyelin çok altında değerlendirilmektedir. Sınırsız enerji kaynağı olan GÜNEŞ enerjisi ise çok az kullanılmaktadır.

Türkiye'de EİEİ ve ETKB verilerine göre 2004 yılı itibarıyla yaklaşık 10 milyon m² kurulu olan güneşli su ısıtıcı kolektörlerle 310 Bin Ton Eşdeğer Petrol–BTEP/yıl düzeyinde güneş enerjisi kullanıldığı hesaplanmaktadır. Bu rakam ülkemizdeki toplam ekonomik potansiyelin % 1'ine karşılık gelmektedir.

Ülkemizde güneş enerjisi yaygın olarak evlerin sıcak su gereksiniminin karşılanmasında kullanılmaktadır. Özellikle Güney ve Ege kıyıları başta olmak üzere Doğu Karadeniz Bölgesi hariç bütün bölgelerde güneş enerjisi kolektörleri halen yoğun olarak sıcak su amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca bazı endüstriyel uygulamalar, hacim ısıtma uygulamaları (güneş mimarisi) ile elektrik üretiminde fotovoltaiik pillerin kullanımı başlamıştır. Bunun bir uygulama örneği olarak Muğla Belediyesi tarafından sokak aydınlatma sisteminin güneş enerjisinden yararlanılarak yapılmasını gösterebiliriz.

1970'te 28, 2004'te 375 BTEP olan güneş enerjisi üretim ve tüketimi aynı düzeylerde, yani üretilen enerji hemen aynı oranda tüketilmektedir.

Türkiye'de güneş kolektörleri vasıtasıyla güneşten su ısıtmada 350 BTEP faydalanılmaktadır. Teknik potansiyel olarak ise evlerin çatılarında bu miktarın 5 katı yer bulunmaktadır. Kişi başına düşen güneş kolektörü

alanı açısından dünyada en çok kullanım 0,85 m2/kişi ile Kıbrıs, 0,55 m2/kişi ile İsrail, 0,2 m2/kişi Yunanistan'da gerçekleşiyor. Türkiye'deki durum ise 0,15 m2/kişi düzeyindedir.

2005 itibarıyla güneş enerjisi üretimi için EPDK'ya başvurusu olan firma/lisans sayısı henüz 3 olup (3'ü de Antalya'dadır) öngörülen kurulu güç 62,00 Megawatt-MW'dir. Ancak bu firmaların herhangi bir yatırımı söz konusu değildir.

Oysa özellikle güneş, jeotermal ve rüzgar kaynaklarından enerji elde etmek için gerekli üretim ve ekipmanların büyük bir çoğunluğunun ülkemizde üretimi bulunmaktadır. Gerekli mühendis ve teknik elamana sahip olan ülkemizde gerekli yatırım ve işletme maliyetleri de göz önüne alındığında, güneş, rüzgar ve jeotermal enerji kaynaklarının şu an yeterince değerlendirilemeyen ve ülke ihtiyacının büyük bölümünü karşılayacak mevcut potansiyelleri, verimli bir şekilde değerlendirilebilecek, toplam enerji tüketimi içinde diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının payını artırıcı önlemler alınabilmektedir.

Bunun için enerjide petrol ve doğal gazda dışa bağımlılığın azaltılması, yerli üretim ve teknolojileri geliştirici, enerji verimliliği ve tasarrufunu geliştiren, çevreyle uyumlu, kamusal planlama esaslı, ulusal kaynaklara dayalı bir teknolojik yapılanmayla yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının hızlı bir şekilde devreye girmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

- Bilindiği gibi siyasal iktidarlar enerji ihtiyacını karşılamakta özellikle doğal gaz kullanımını teşvik etmektedirler. Oysa ülkemizin enerjide dışa bağımlı olduğu düşünülürse, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, örneğin jeotermal kaynakların olduğu bölgelerde jeotermal enerjinin kullanımı teşvik edilmeli hatta zorunlu hale getirilmelidir.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına yönelik yatırımlar teşvik edilmeli, AR-GE projeleri desteklenmelidir. Özellikle güneş enerjisinden yararlanılacak bölgelerde sıcak su ve ısınma konusunda güneş

enerjisinin kullanımı zorunlu hale getirilmeli ve ilgili yasal düzenlemeler ivedilikle yapılmalıdır.

- Yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının özendirilmesi, yaygınlaştırılması ve bu kaynakların kullanımı ile elektrik enerjisi üretim sistemlerini oluşturan malzeme, cihaz ve ekipmanların yerli üretim koşullarının oluşturulması ve bu alanda teknoloji üretebilir bir seviyeye ulaşmamız sağlanmalıdır.
- Güneş enerjisinden yararlanma konusunda teşvik edici özel politika oluşturulmalı, 2010 sonrasında kurulu maliyetleri düşeceği bilinen fotovoltaik pillerin yerli üretimi için AR-GE çalışmalarına başlanılmalıdır. Bina çatılarında güneş enerjili piller kullanılması teşvik edilmelidir.
- Güneş enerjisinden yararlanma olanakları yönünden dünyanın en şanslı ülkelerinden biri olan ülkemizde güneş enerjili sıcak su sistemlerinin yaygınlaşması ile güneş kolektörleri kullanımı teşvik edilmeli ve zorunlu tutulmalıdır. Nüfusun ve enerji tüketiminin yoğun olduğu büyük kentlerde yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak güneş kolektörlerinin yaygın kullanımı konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
- Güneş enerjisi sıcak su sistemlerinin, güneş enerjisi potansiyelinin yüksek olduğu Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Ege Bölgesi'nde öncelikli olarak, tüm ülkede yeni yapılmakta olan binalarda kullanımını zorunlu tutacak, mevcut binalarda ise teşvik edecek şekilde düzenlemeler yapılmalıdır.
- Konutlarda tüketilen enerjinin % 80'i ısınmaya harcanmaktadır. Bu nedenle güneş mimarisi önemsenerek uygulanmalı, öncelikle büyük şehirlerden başlanarak yeni yapılmakta olan binalarda yönlendirme ve yalıtıma büyük önem verilmeli, ek maliyet getirmeden % 30'lara varan ısı kazancı sağlayan mimari özellikler kullanılmalı; kırsal alanlarda pişirme amaçlı kullanılan güneş ocaklarının yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmalıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Emin KORAMAZ

“Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı” TMMOB ve Bağlı Odalar Tarafından Kabul Edilebilir Değildir

**Basına ve Kamuoyuna
21 Haziran 2006**

“Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı” TMMOB ve Bağlı Odalar Tarafından Kabul Edilebilir Değildir. Ülkemizin Mühendislik, Mimarlık, Şehir Plancılığı Birikimi ve Bu Yönde Yapılmış Yasa, Yönetmelik ve Meslek İçi Eğitim Düzenlemeleri Söz Konusu Tasarının Dışlayamayacağı Kadar Kapsamlıdır. Söz Konusu Tasarı Kendi İçinde Çelişkili ve Yasa Tekniğine Aykırı Amaç ve Gereçelere Sahiptir AB Uyum Sürecinin Gereklerince Gündeme Getirilen Tasarı AB’deki Uygulamalarla Çelişkili ve Karşıt Hükümler İçermektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nca hazırlanan “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı” TBMM gündemine gelmiş bulunmaktadır. Üst Birliğimiz TMMOB ilgili Bakanlıkça söz konusu Tasarı Taslağını oluşturma çalışmalarına çağrılmamış; Tasarı Meclise gönderildikten sonra ve Komisyon toplantısından bir gün önce çağrılarak görüşleri sorulmuştur. Sonuçta Tasarı, TBMM “Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu”na, TMMOB’nin itirazları dikkate alınmaksızın 30.05.2006 tarihinde kabul edilmiş ve bu eksikle TBMM gündemine sokulmuştur. Bu hususun yanı sıra Tasarı, birbiri ile çelişen ve yasa tekniğine aykırı bir içerikle hazırlanmıştır. Şöyle ki, bir yandan “Yüksek öğretim dışındaki eğitim programları ile edinilen meslekleri”, yani “özel yasayla düzenlenmemiş” meslek gruplarını kapsadığı belirtilen Tasarı bu kapsamı aşan

boyutlara da sahiptir. Bu, “ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak, teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek” ve “Eğitim ve öğretim kurumları: Genel orta ve yüksek eğitim-öğretim dahil, tüm teknik ve mesleki okullar ile örgün ve yaygın eğitim kurumları” ifadelerinde somutlanmaktadır. Tasarı bir yandan dar bir çerçeve, diğer yandan çok geniş bir çerçevede sunularak birbiri ile çelişmekte ve yasa tekniğine aykırı bir içerik taşımaktadır. Bu noktada mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki yeterliliklerinin öngörülen kurum tarafından saptanacağı düşünülüyor ise bunun kabul edilmesinin mümkün olmadığını vurgulamak istiyoruz. Zira mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleklerini uygulama kuralları, meslek içi eğitim ve belgelendirme işlemleri, ilgili Yasa ve Yönetmelikler uyarınca bizatihi meslek odalarınca yapılır ve yapılmaktadır. Bu dünyada da böyledir. Ülkemizde de Meslek Odalarının kuruluş felsefesi ve yasaları, meslek kurallarının, yeterliliğin, meslek içi eğitimin Odalar tarafından yapılması esasına dayanmaktadır. Bu yetkinin mühendislik, mimarlık ve şehir planlamasıyla ilgili olmayan “özerk” bir kuruma devredilmesi ise kabul edilemez. TMMOB ve bağlı Odalar, Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliklerini

Resmi Gazete’de yayımlatarak yürürlüğe sokmuş bulunmaktadır. Bu Yönetmeliklerin amacı, ülke, kamu ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimlerin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna ve ilgili hizmet ve denetimlere önerilmesinin sağlanmasıdır. Yine TMMOB, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından kendisinden istenen “Yetkin Teknik Eleman Kanunu Tasarısı Taslağı”nı hazırlayarak, “Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı” adıyla 28 Şubat 2005 tarihinde Bakanlığa gönderilmiş ve Tasarı Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Gerek iç çelişkileri ve yasa tekniğine aykırı olması ve gerekse yukarıda belirttiğimiz nedenlerle de, “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı”, mühendis, mimar ve şehir plancıları yönünden uygulanamaz niteliktedir. Tüm dünyada, meslek içi eğitim ve belgelendirme bizzat meslek örgütlerince yapılmaktadır. Bizde ise süreç tersine çevrilmek istenmekte ve meslek örgütleri devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır. AB’ye uyum gerekçesiyle gündeme getirilen Tasarı, gerçekte AB uyum sürecinin öngördüğü gereklilikleri karşılamaktan da uzaktır. Çünkü Yasa gerekçesinde de emsal olarak sunulan Avrupa örneklerinde bu kurumlar üniversitede lisans öğrenimi görmemiş, meslek okulları, meslek liseleri, meslek yüksek okulu ya da okul dışı edinilmiş meslek-

lerin standartlarını, meslek içi eğitimleri ve belgelendirmeyi kapsamaktadır. Yasa gerekçesinde belirtilen Almanya’daki BIBB (Federal Mesleki Eğitim Enstitüsü) örneğinde, bu kurumun çalışma alanında yüksek öğrenim görmüş meslekler bulunmamaktadır. Bulunmaması da bilimseldir, çünkü bilimsel bilginin uygulamadaki standardını ancak Meslek Odaları belirler. Tüm Avrupa ülkelerinde, yeterliliklerde Meslek Odalarının onayı aranmaktadır. Avrupa Birliği’nin Mesleki Yeterliliklerin Tanınmasına İlişkin Direktifi; 2005/36/EC’de, mesleki yeterliliklerin tanınması noktasında “herkes için geçerli formalite ve prosedürler oluşturulması” gerektiği belirtilmektedir. Öte yandan meslek kuruluşları tarafından oluşturulacak meslek mensubu sicillerinin tutulmasından bahsetmektedir. Bu formalite ve prosedürler TMMOB ve bağlı odalar tarafından yıllardır uygulanmaktadır. Tüm dünyada, Meslek Odalarının bu konularla ilgili süreçlerde etkin olarak yer alması ilkesel bir yaklaşımdır. “Mesleki Yeterlilik Kurumu” mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını belirleyemez, denetimini, ölçmesini, değerlendirmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını yapamaz, yapmamalıdır. Ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancıları, Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun kapsamı dışında tutulmalıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Sekreteri

Ali Ekber ÇAKAR

Sivas'ta Katledilen Aydınları, Sanatçıları, İlericileri Unutmadık, Unutmayacağız!

Basına ve Kamuoyuna
30 Haziran 2006

Gözlerini kan bürümüş gericiiler, bundan 13 yıl önce 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta, 35'i aydın, sanatçı, yurtsever, 37 insanı güvenlik güçlerinin önünde saatlerce kuşatıp diri diri yakmışlar ve bu vahşeti kitlesel histeri içinde seyretmişlerdi.

Aydına, sanatçıya, bilim insanına ve ilerici düşünceye tahammülü olmayan ve onlardan korkan gericilik, her zaman histerik bir şekilde linççi ve özlemcisi olmuştur.

Sivas katliamı bu özlemin ne ilk ne de son örneği idi.

1980 sonrasında önce "Türk-İslam sentezi", ardından "muhafazakâr-liberal düşünce sentezi" ile yaygınlaşan gericilik, ilerici düşünceye tarih boyunca hep düşman olmuş ve kinini çeşitli biçimler altında göstermiştir. Derinde veya yüzeyde, her zaman Türkiye'yi saran gericilik, yol açtığı kültürel, toplumsal ve siyasal sorunlar yoluyla ve bazen de yarattığı terörle bu düşmanlığını tescil etmiştir.

Gericiliğin "teröre sevgi" ve "teröre tapınma" günü olan 2 Temmuz'un arkasında böylesi geniş bir arka plan bulunmaktadır.

Ancak çeşitli alt eğilimler ve biçimler altında yayılmasını sürdüren gericiliği durdurmanın yolu ülkede yük-

seltilecek toplumsal mücadeleler ve ilerici, yurtsever aydınlık düşünce ortamının geliştirilmesidir.

Özellikle 1960 sonrasında gerici oluşumlarından Kanlı Pazar'lara, Çorum, Maraş, Sivas ve Gazi katliamlarından aydınlarımızın değişik tarihlerde öldürülmesine ve son Danıştay katliamına dek bütün karanlık noktalar aydınlatılmadıkça gericilik geriletilmiş ve Türkiye temizlenmiş sayılmayacaktır.

İnsanlarımızın, aydınlarımızın katledilmediği, düşüncecinin suç sayılmadığı, düşüncelerinden dolayı insanların öldürülüp yakılmadığı, çetelerin ve sömürünün bulunmadığı; eşitlik, özgürlük ve adaletin egemen olduğu başka bir Türkiye özlem ve mücadelesi her şeye karşın sürmektedir, sürecektir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası 2 Temmuz katliamını bir kez daha lanetlemektedir.

İlerici düşüncenin taşıyıcısı olan insanlarımızı katliamın 13. yıldönümünde saygı ve sevgiyle anıyoruz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi
Ali Ekber ÇAKAR